

Til Slutning skal jeg kun bemærke, at jeg aldeles ikke forstaaer den ærede Ordførers Slutningsbemærkning om, at vi skulde have vist Mangel paa Kjærlighed til den bestaaende Grundlov ved at negte at gaa med til et Forslag om at forandre den.

Klein: I det Foredrag, hvormed det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) forelagde det Forslag, der nu er under Forhandling, udtalte han forskjellige Sætninger, hvori jeg for mit Bedkommende maa erklære mig ganske enig. Jeg kan ikke Andet end tiltræde den Udtalelse fra hans Side, at det, som det kommer an paa for Oppositionspartiet, det er at vise Veien, hvorved vi kunne komme ud af Uføret, og jeg kan ikke Andet end udtale det Ønske, at man for Alvor vil slutte sig til denne Opfattelse, at Programmet for Oppositionen maa være det Praktiske, at vise, som jeg vil tilføie, en praktisk Maade til at komme ud af Uføret. Jeg maa fremdeles være enig med det ærede Medlem deri, at jeg tror ikke, man kommer ud af Uføret, det vil sige kommer tilbage i fuldt normale og tilfredsstillende Tilstande alene derved, at man kommer til Forstaaelse om et enkelt Aars Finantslov. Jeg maa erklære mig enig deri, at efter de mange Aars Udspiltelse, for ikke at bruge et stærkere Udtryk, efter at det har vist sig, at der mellem de forskjellige Dele af Lovgivningsmagten er en saa forskjellig Opfattelse, tilstede af saare vigtige konstitutionelle Punkter, saa vil man næppe kunne siges at være naaet til en tilfredsstillende Havn, fordi man et enkelt Aar bliver enig om Finantslovens enkelte Poster, uden at man iøvrigt er kommet hinanden nærmere, hvad Forstaaelsen af de vigtigste konstitutionelle Spørgsmaal angaar. Jeg er altsaa enig med det ærede Medlem ogsaa deri, at det, man bør søge at naae hen til, er en Forstaaelse i sidstnævnte Henseende. Jeg kan ikke negte, at det er min inderlige Overbevisning, at før man kommer til en Forstaaelse i saa Henseende, saa vil man heller ikke kunne gjøre sig Haab om at kunne tilendebringe de mange store Lovgivningsopgaver, som foreligger for Rigsdagen, jeg tror ikke, man vil kunne naae et tilfredsstillende Resultat med Hensyn til de mange vigtige Lovforslag, som fra Regeringens Side ere forelagte, og som vel sagtens fremdeles ville blive forelagte i den nærmeste Fremtid. Jeg tror det ikke, fordi en Forstaaelse om disse vigtige Sager udkræver en større Harmoni, end der nu er til Stede, og fordi der, forinden man kommer ud af de øbnorme Tilstande og ind i mere rolige og fredelige

Forhold, heller ikke vil komme den Arbeidslyst og Arbeidsiver tilstede, som er en Betingelse for at kunne gennemføre store og vigtige Sager. Det vil ikke overraske Noget, naar jeg siger, at man ikke med Stolthed kan se hen til, hvad Rigsdagen nu er istand til at præstere og præstere. Enhver vil vist erkjende, at jeg har Ret heri. Nutidens Rigsdage kunne sandelig ikke sammenlignes med Fortidens Rigsdage, hvad Arbeidsdygtighed og Arbeidsiver angaar. Rigsdagen kan kun anføre det til sin Undskyldning, at saalænge Forholdene ere saaledes, at man kun gaar til Arbejde her med meget ringe Haab om, at der kommer noget frugtbart Resultat deraf, saa længe er det forstaaeligt, at man ikke møder med den Iver og Interesse, som var ønskelig, for ikke at sige Pligt. Jeg er altsaa enig deri, at det vilde være naturligt at se at komme til en Forstaaelse og en Overenskomst angaaende de vigtige konstitutionelle Spørgsmaal, som havde været Lovgivningsmagtens Faktorer imellem, og det kan ikke undre, at jeg udtaler denne Mening, thi jeg har vedkjendt mig den nu i en meget lang Arrække, og jeg har for mit Bedkommende efter ringe Øjne søgt at give Stødet til igjen at føre denne vigtige Sag til Forhandling — forsaavidt er jeg altsaa enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds. Og i endnu en Ting skal jeg erklære mig enig med ham, nemlig deri, at den nuværende Sammenfætning af Rigsretten ingenlunde er hævet over Kritik; det er ikke vanskeligt at paapege, at der kan gjøres store Udsættelser mod Rigsrettens Sammenfætning, og jeg tror, det ærede Medlem havde Ret, naar han paapegede, at Situationen i Virkeligheden er forandret, naar man vil anstille en Sammenligning mellem Forholdene nu og Forholdene, som de vare i 1849. Jeg tror, han har Ret i, at i 1849 tænkte man sig — jeg kan sige, man var naiv nok til at tænke sig — at der altid skulde være Enighed mellem Rigsdagens forskjellige Afdelinger, og at Strid kun kunde fremkomme mellem Rigsdag og Regering, medens nu den aktuelle Situation jo er den, at det mangler paa ønskelig Overensstemmelse mellem Rigsdagens to Afdelinger, og derfor kan det ikke negtes, at det er noget Unaturligt, at den ene Halvdel af Rigsretten bestaar af Medlemmer, valgte af den ene Afdeling af Rigsdagen. Forsaavidt man har henvist til Norges Rigsret, saa kan jeg ikke Andet end erklære mig enig i, at Erfaringens Vidnesbyrd just ikke taler til Gunst for den norske Ordning af Rigsretten. Man havde, da den sidste Rigsretsforandring var for i Norge, en levende Følelse paa mange Steder, visnøt ogsaa i